

Péče o malé dítě

- 1.a./ Pokud matka dítě kojila spávalo s ní na posteli.
 B./ V kolébce, když začlo být čilé a počalo chodit, z obavy aby nespadlo brala dítě dopostele.
 c./ dětské postýlky v chudých domácnostech, až do 2.svět. války nebyly.
- 2.a./ Uspávaly se kolébáním
 b./ zpěvem /některé písně přiloženy/
 c./ odvarem z makovic, dal se pod kolébku
 d./ cumlem, plátno s kouskem cukru, nebo v plátně chléb namočený v mléce. Viděl jsem staré babičky /chůvy/ dávat cumel ještě před 20 roky. Dudlík byl již znám před 50 roky.
 e./ kočárky byly jen v bohatších rodinách
 f./ také chováním
 g./ matka, babička, starší sourozenci
3. většinou prvním pokrmem bylo mateř. mléko až do r. 1945, po 2. válce Lakton /sušené podmásli/ Sunar/sušené mléko/ kravské a kozí mléko.
 Mateřské bylo pro rodiny nejlevnější.
4. Náhračky se používalo, když byla matka nemocná, nebo měla sebrany prsu ap.
4. Mleziivo
5. Když nemohla matka kojit, tedy krmila kravským, kozím po válce Sunar, Lakton ap. Případy umělé výživy nebyly časté.
6. Kojení až dva roky i více. Znam případ, před 45 roky, že dítě samo přineslo stoličku pro matku, aby mu dala napít, z prsu.
 Kojení bylo nepravidelné, když dítě křičelo. Kojilo se dlouho asi z nouze byl to nejblacinější zdroj potravy.
 Při odstavení se říkalo: Dala mu kozu.
7. Po odstavení jedlo dítě vše co ostatní členové rodiny. Jen mu jídlo rozmělnili.
8. Oblékalo se do košilky, kabátku a zavinovalo se těsně se staženými nožičkami a ručičkami do peřinky a vyšíváním či pleteným povijánem se stáhlo.

- Plenky byly z kusů pláten, ze starých košil, cích atd.
 Košilky se šily z tenkého, jemného, většinou bílého plátna.
 /pověry nezjištěné/
 Co bylo z prádla ještě k potřebě dědily další děti.
 9. Nožky i ruce pevně staženy v peřince. Ještě před 20 roky.
 10. Koupaly se denně, v dřevěných necičkách, později v plecho-
 vých.
 11. Vlasy se stříhaly až po roce, snad aby se nepřestříhnuv život.
 Ještě kolem roku 1950. O nečtech jsem nezjistil.
 12. Nevím.
 13. Chlapec dostal místo šateček kalhoty, když jsi sám řekl, že
 chce na stranu, nebo už byl samostatný.
 14. Dítě podpírají pod paže, nebo dva vodí za ručičky.
 Říkají mu- řekni mámo, táto, na ap., hovoří na něj, bohudík
 již přestávají šišlat, nutí ho k projevu. Pověry nejsou známy.
 16. Nosilo, v naruči, v nůši, vezlo na voze.
 17. a./ Matka kladla dítě na mez, do stínu keře, zabláněla
 plachtou.
 b./ málo, většina sebou, když neměla chůvu
 c./ když byli sourozenci, tedy hlídal doma starší, babička,
 též sousedka dohlídla.
 d./ dnes dává se do jestlí, školek. V Sobíňově nejsou tato
 zařízení, pro velkou rozlehlost obce. Některé matky vozí
 děti do sousední vsi Ždírec.
 18. V dnešní době v dobré rodině si rozdělují práci s dítětem
 oba manželé, když mají babičku pomáhá hlavně ta. Většinou ba-
 bička je pilířem v dnešní rodině.

Karel Janáček, Sobíňov č. 31,
 okr. Havl. Brod.

Dotazník: Svobodné matky - svatba, sňatek

Dříve se dívala vesnická společnost na svobodnou matku s opovržením. Jak pravila moje matka/84r. /:"Žádnou čaku k nějaké lepší partii neměla, když měla možnost brala si staršího vdovce, nebo tělesné postiženého, či starého mládence." Svatba bývala tichá.

v dnešní době se neliší svatba svobodné dívky, či svobodné matky. Zvyky při svatbách zde již dávno nikdo nepamatuje a také obřady jsou stejné a hostiny se konají doma, nebo a to stále více, v restauracích.

Sňatky vdov a vdovců

Jen u bohatších, na př. u sedláků se konaly honostnější svatby, většinou si přivedl vdovec sedlák mladší a s dobrým věnem, tak se oslavovalo. U chudých lidí po obřadu byl snad lepší oběd. Vztah ke starým pannám a mláďencům

Staré panny a mláďenci byli a dosud jsou pokládáni , více méně za suchý strom, usuzuje se o jejich tělesné, duševní vadě, u muže se mluví o jeho pohodlnosti, lenosti, sobectví. O staré panně se říká, že je mrzutá, svárlivá, drbavá, nepřející ap. Většinou se jim do konce života říká křestním jménem a tyká. Ženatí, vdané mají jaksí více úcty.

Karel Janáček, Sobíňov č. 21, okres Havlíčkův Brod.
Duben 1977.